

Vlaams
Parlement

ingediend op **19-A** (2019-2020) – Nr. 2-C
28 mei 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door Maarten De Veuster, Johan Deckmyn
en Karl Vanlouwe
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën,
Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

houdende aanpassing van de uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2020

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Tine Van den Brande, Jeremie Vaneekhout;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

- 19-A** (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2-A en B: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie
- 18-A** (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 12** (2019-2020) – Nr. 1: Evaluatie door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 17-A** (2019-2020) – Nr. 1: Algemene toelichting
- 17-A-B** (2019-2020) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting
- 17-A-M** (2019-2020) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting
- 20** (2019-2020) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de aanpassing van de begroting
- 290** (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet

INHOUD

1. Toelichting door minister Zuhail Demir	5
1.1. Algemene toelichting.....	5
1.2. Beleidsthema's.....	6
1.3. Hefboomprojecten	7
1.4. Middelen voor promotie.....	7
1.5. Historische reserve	8
1.6. Budget Iedereen verdient vakantie	8
1.7. Duurzaamheidsdoorlichting	8
1.8. Kwijtschelding erfpacht	8
1.9. Studie impact van zee- en riviercruises.....	8
1.10. Flanders Experience Store	9
1.11. Ondersteuning van de toeristische sector	9
2. Aanvullende vragen van de leden	9
2.1. Interventie van Kristof Slagmulder.....	9
2.2. Interventie van Emmily Talpe.....	10
2.3. Interventie van Annick Lambrecht.....	10
2.4. Interventie van Karin Brouwers	10
2.5. Interventie van Jeremie Vaneeckhout	10
2.6. Interventie van Cathy Coudyser	11
3. Antwoorden van minister Zuhail Demir.....	11
4. Indicatieve stemming over de begrotingsaanpassing van het beleidsveld	
Toerisme	12
5. Toelichting door minister-president Jan Jambon.....	13
5.1. Algemene bijsturingen	13
5.2. Impact van specifieke besparingen op eigen diensten en medewerkers.....	13
5.3. Fusie beleidsdomeinen Internationaal Vlaanderen en Kanselarij en Bestuur.....	13
5.4. Buitenlandse post in Warschau en nieuwe post in Kopenhagen.....	14
5.5. Impact corona op de inkomsten en uitgaven voor beurzen	14
5.6. Vestiging FIT-kantoor in Australië	14
5.7. Subsidiesystemen FIT	15
5.8. Handel in strategische goederen	15
5.9. Inzet internationale klimaatfinanciering	16
5.10. Heroriëntering partnerlanden	17
5.11. Inkomsten VVOB	17
5.12. Tussentijdse evaluatie landenstrategienota Mozambique	18
5.13. Terugvordering ontwikkelingssamenwerking.....	18
5.14. Flanders Trainee Programma.....	18

6. Aanvullende vragen van de leden	19
6.1. Interventie van Karl Vanlouwe	19
6.2. Interventie van Jeremie Vaneeckhout.....	19
6.3. Interventie van Annick Lambrecht	19
6.4. Interventie van Emmily Talpe.....	20
6.5. Interventie van Johan Deckmyn	20
7. Antwoorden van minister-president Jan Jambon	20
8. Indicatieve stemming over de beleidsvelden Buitenlands Beleid, Ontwikkelingssamenwerking en Internationaal Ondernemen.....	21
Gebruikte afkortingen.....	22
Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

Overeenkomstig de werkafspraken in het Vlaams Parlement in het kader van de strijd tegen het coronavirus gaf Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, op 12 mei 2020 voor alle beleidsdomeinen de toelichting bij de aanpassing van de begroting in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie. Deze toelichting wordt opgenomen in het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie over het ontwerp van decreet.

Op dinsdag 19 mei 2020 besprak de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2020 van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 19-A) wat de bevoegdheid Toerisme van minister Zuhal Demir betreft, en wat de bevoegdheden Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, en Internationale Samenwerking van minister-president Jan Jambon betreft.

Samen met het ontwerp van uitgavendecreet was ook het ontwerp van programmadecreet op 19 mei geagendeerd. In hoofdstuk 3. Internationaal Vlaanderen van het ontwerp van programmadecreet bij de aanpassing van de begroting 2020 wordt de taakstelling van Toerisme Vlaanderen geherformuleerd met het oog op een Vlaams topevenementenbeleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 290/1). Het ontwerp van programmadecreet werd besproken op 2 juni 2020 en toen vond ook de stemming plaats. Daarover wordt een afzonderlijk verslag uitgebracht.

Ter voorbereiding van de bespreking van de begrotingsaanpassing werd de leden gevraagd hun vragen vooraf aan de ministers te bezorgen. De ministers startten hun toelichting telkens met een antwoord op de vragen. De vragen over toerisme en de vragen over buitenlands beleid zijn beschikbaar op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Tijdens de commissievergadering waren alleen de commissievoorzitter en commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

1. Toelichting door minister Zuhal Demir

1.1. Algemene toelichting

Minister *Zuhal Demir* zegt dat Vlaanderen in 2020 uitkeek naar heel wat toeristische topevenementen op eigen bodem, zoals het Van Eyckjaar, de World Choir Games en de Flanders Food Week. De huidige crisis verplicht de planning te herdenken. Daarbij is in eerste instantie gezocht naar alternatieve data voor deze evenementen.

Voor uitgestelde evenementen zijn er bepaalde kosten die niet recupereerbaar zijn. De minister van Toerisme zal, in samenspraak met de ministers van Cultuur en Sport, haar verantwoordelijkheid nemen en waar nodig in extra kredieten voorzien. Het is belangrijk om te benadrukken dat niet enkel het beleidsveld toerisme met dit probleem geconfronteerd wordt, maar dat dit een oefening is die voor alle Vlaamse bevoegdheden moet gebeuren. Op dit ogenblik wordt geen van de evenementen geannuleerd, maar gewoon uitgesteld. Het jaar 2021 staat nu al geboekstaafd als een jaar vol evenementen. Met de organisatoren van de World Choir Games, de World's 50 Best Restaurant Awards, en het UNWTO Forum on Gastronomy Tourism is er al een akkoord om deze evenementen uit te stellen naar 2021.

Vorige week heeft ze, samen met minister Ben Weyts, het dossier van het WK Veldrijden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. In 2021 is Vlaanderen immers gastland van een gebeuren dat het internationaal op de kaart zal zetten als thuishaven van de koers.

Het Van Eyckjaar wordt verlengd tot half 2021. De opening van het bezoekerscentrum van het Lam Gods, jammer genoeg uitgesteld tot het voorjaar, wordt het orgelpunt van dit themajaar. De minister noteert met vreugde dat andere partners zich aansluiten om het Van Eyckjaar een extra elan te geven. De gemeente Beveren heeft bijvoorbeeld een aanlokkelijk geheel van evenementen voorbereid rond Joos Vijd, de man die het Lam Gods besteld heeft. De jammerlijke sluiting van de tentoonstelling over Jan Van Eyck in het MSK Gent vormde de aanleiding om creatief naar alternatieven te zoeken. Het 'Stay At Home Museum'-initiatief was een groot succes. Meer dan tweeëneenhalf miljoen virtuele bezoekers kregen een persoonlijke uitleg van de curator bij de werken van Van Eyck. Niet alleen bezoekers uit Vlaanderen en Brussel, maar ook uit de buurlanden, Nederland, Duitsland, Spanje, Italië en het Verenigd Koninkrijk, hebben zich ingeschreven in dat systeem.

De Vlaamse overheid maakt voorts middelen vrij om in de zomer van 2020 coronaprooftoerisme in eigen land op het voorplan te schuiven. De zomer van 2020 zal geen verloren zomer zijn, integendeel. De toeristische sector heeft elke toerist nodig, te beginnen met de toerist uit eigen land. Op vraag van de minister heeft Toerisme Vlaanderen de coördinatie op zich genomen van het binnenlandse toerisme, hoewel dat in principe niet behoort tot zijn bevoegdheid. Samen met de provinciale toeristische organisaties en de toeristische diensten van de kunststeden wordt een promotiecampagne ontwikkeld die de vele troeven en attracties van Vlaanderen extra in de verf zet. Daartoe komt er een platform Ontdek Vlaanderen dat later deze week wordt opengesteld voor toeristische ondernemers. Elke deelsector heeft eigen gedetailleerde protocollen afgesloten, die momenteel door de GEES bekeken worden. Zodra die gevalideerd zijn, zullen ze op het platform terug te vinden zijn.

Vanaf begin juni wordt het platform opengesteld voor het grote publiek. Niet alleen zullen de Vlamingen, Walen en Brusselaars informatie op maat vinden over binnenlandse bestemmingen. Bezoekers zullen ook genudged worden om minder bekende Vlaamse parels te ontdekken. Voorts komt er ook een druktebarometer.

Tot slot herhaalt de minister met de toeristische partners werk te willen maken van een deugddoende vakantie voor iedereen. Ze zal bijzondere aandacht hebben voor vakantie voor de zwakkeren in de samenleving zoals mensen met een handicap en mensen die het financieel niet breed hebben. Ze heeft al enkele initiatieven genomen, bijvoorbeeld het kwijschelden van de pachtgelden aan jeugdverblijven. Bijkomende financiële steunmaatregelen zijn nodig.

1.2. Beleidsthema's

De coronacrisis heeft ontegensprekelijk een belangrijke impact op het toerisme en op de uitwerking van de beleidsprioriteiten. Toerisme Vlaanderen was volop bezig met de operationele vertaling van die verhaallijnen. Business as usual is niet meer aan de orde, in veel gevallen moet zelfs van een wit blad begonnen worden. Dit neemt niet weg dat de beleidsprioriteiten, zoals vastgelegd in de beleidsnota 2020-2024, overeind blijven. In afwachting van duidelijkheid over de voorwaarden voor de zomer voor het openen van de grenzen, is het moeilijk een concreet bestedingsplan voor te leggen. Ze hoopt samen met de sector dat de Nationale Veiligheidsraad snel instructies geeft.

Afhankelijk van de evolutie van de epidemie in de buurlanden en de rest van de Europese Unie en de belangrijkste herkomstmarkten zal voor het marktsegment van het internationaal toerisme een hernieuwd perspectief uitgewerkt worden.

De beleidsthema's voor de komende jaren, beschreven in de beleidsnota, blijven overeind: Vlaanderen Natuurlijk, Erfgoedbeleving, Vlaanderen Fietsland en Culinaire Erfgoed. De ontwikkeling ervan zal rekening houden met het principe van spreiding in tijd en ruimte, wat alleen maar belangrijker werd door deze crisis.

1.3. Hefboomprojecten

Toerisme Vlaanderen bereidt een concrete invulling voor van de middelen voor een terugdraai van de hefboomprojecten. In eerste instantie worden de middelen gebruikt voor de heropstart van het binnenlandse toerisme, in samenwerking met de provincies en de kunststeden. Daarvoor is al minstens 5 miljoen euro vrijgemaakt. Afhankelijk van de verdere evolutie van de epidemie, kan dit bedrag verhoogd worden. Voor het geval het internationaal toerisme sneller dan verwacht kan opstarten, is er een financiële marge.

1.4. Middelen voor promotie

Hetzelfde geldt ook voor de middelen voor promotie: de beleidsprioriteiten blijven dezelfde, weliswaar in gewijzigde omstandigheden. Als gevolg daarvan zal de focus in een eerste fase meer liggen op binnenlandse bezoekers. Een aantal projecten is al verregaand uitgewerkt. Andere projecten worden nog onderzocht, bijvoorbeeld een voorstel van de gemeente Beveren over Joos Vijd, de mecenas achter het Lam Gods. De gemeente stelt voor om in een eerste fase fiets- en wandeltochten in gezinsverband te organiseren. Zodra het mogelijk is, kan gedacht worden aan evenementen voor een iets groter publiek, uiteraard met respect voor de veiligheidsvoorschriften. De Karel de Grote Hogeschool heeft met heel wat specialisten en Toerisme Vlaanderen een veiligheidsmatrix voor evenementen opgesteld. Die is positief onthaald door enkele virologen. Ze hoopt dat de matrix snel gevalideerd wordt zodat de organisaties en lokale besturen er van kunnen gebruikmaken.

Emmily Talpe merkte correct op dat de beheersmiddelen voor promotie toenemen met 129.000 euro. Deze toename is in de eerste plaats het gevolg van twee detacheringen (twee vte). Toerisme Vlaanderen vordert hiervan de loonkost van 79.000 euro terug van de ontvangende organisatie. De stijging komt voorts door het terugvorderen van lokaal betaalde btw in andere EU-lidstaten ter waarde van 28.000 euro en door 22.000 euro meer inkomsten uit (onder)verhuur.

Voor de promotie van het binnenlandse toerisme is er dus het nieuwe Ontdek-Vlaanderenplatform. Uiteraard is er inspiratie en lering gezocht bij soortgelijke initiatieven in binnen- en buitenland. Er is ook in middelen voor onderhoud en evaluatie voorzien in het globaal budget, zodat de app up-to-date kan worden gehouden en problemen worden opgelost. Het budget volstaat ook voor een evaluatie van de gebruiksvriendelijkheid. Voorts is er eenmalige begrotingsruiter om onbenutte middelen van 2020 over te dragen naar 2021. De bedoeling is de toeristische sector te garanderen dat het volledige budget van dit jaar benut zal worden. Het is een vertrouwenwekkende maatregel. De voorbije twee maanden werd duidelijk dat de situatie zeer snel kan evolueren. De toeristische sector kan op het engagement van de overheid rekenen. Elke begrote euro zal ook daadwerkelijk geïnvesteerd worden in de sector. 2020 mag geen verloren jaar zijn, de schade is al immens en de sector bloedt. Ze hoopt op het einde van dit jaar vast te stellen dat ze geen beroep heeft moeten doen op deze ruiter, omdat ze heel wat activiteiten heeft kunnen ondersteunen.

1.5. Historische reserve

Het klopt dat Toerisme Vlaanderen beschikt over een historische reserve van 10,5 miljoen euro. Volgens de begrotingsregels kan die niet gebruikt worden voor de reguliere werking van de organisatie. De minister heeft de administratie de opdracht gegeven om een voorstel uit te werken om de reserve om te vormen tot een investeringsfonds. Dat kan dan ingezet worden om de sector te ondersteunen.

1.6. Budget Iedereen verdient vakantie

De CD&V-fractie had vragen over het budget van Iedereen verdient vakantie, onder meer over de ondersteuning van de 'Rap op Stap'-kantoren. Die worden momenteel niet rechtstreeks gesubsidieerd omdat het decreetale kader daarvoor ontbreekt. Het decreet Iedereen verdient vakantie (*Parl.St.* VI.Parl. (2017-18), nr. 1404) is nog niet in werking. De middelen worden ingezet om samen met de 'Rap Op Stap'-kantoren ondersteunende projecten op te zetten, zoals ontdektours en regionale vormingen. Daarnaast wordt er gezamenlijk promotiemateriaal aangekocht en verdeeld onder alle kantoren.

Voorts komt er een overheidsopdracht voor de ontsluiting van 'Toerisme voor Allen'-verblijven. De aansluiting tussen openbaar vervoer en toeristische accommodatie creëert vaak nog toegankelijkheidsdrempels. Pogingen om projectoproepen te oriënteren in die richting hebben geen tastbare resultaten opgeleverd. Daarom maakt de minister 284.000 euro vrij voor de ontsluiting van 'Toerisme voor Allen'-verblijven op het openbaar vervoersnetwerk, via een overheidsopdracht over elektronische deelfietsen voor reizigers (e-bikes) en bagage (cargobikes). Zodra er meer duidelijkheid is over de organisatie van het toeristische seizoen, zal de overheidsopdracht gedefinieerd worden in functie van de voorschriften.

De budgettaire verhoging voor de uitvoering van het decreet is geen werkingstoe-lage voor het steunpunt Vakantieparticipatie, maar een budget voor de uitvoering van het decreet. 435 000 euro zal aangewend worden in de verdere voorbereiding voor de uitvoering van het decreet en de ondersteuning.

1.7. Duurzaamheidsdoorlichting

Voor de duurzaamheidsdoorlichting screent Toerisme Vlaanderen de logies in zijn portefeuille op een aantal aspecten zoals energiezuinigheid en toegankelijkheid. Dit jaar werd er bijvoorbeeld 2 miljoen euro geïnvesteerd in toegankelijkheid en familievriendelijkheid van logies. Deze investeringen verlagen de vaste kosten voor de uitbaters, en dus onrechtstreeks ook de kosten voor de klanten.

1.8. Kwijtschelding erfpacht

Door de kwijtschelding van de pachtgelden zal Toerisme Vlaanderen die inkomsten van 1,185 miljoen euro dus niet incasseren. Sommige erfpachtnemers hadden hun erfpacht al betaald, maar dat wordt teruggestort. Het agentschap zal zijn uitgaven met het corresponderende bedrag verminderen om de minderontvangst te compenseren.

1.9. Studie impact van zee- en riviercruises

De studie naar de impact van zee- en riviercruises start dit jaar. Toerisme Vlaanderen is al enkele weken geleden gestart met de voorbereiding ervan. De ambitie is om de studie begin 2021 af te ronden.

1.10. Flanders Experience Store

De Flanders Experience Store op de gelijkvloerse verdieping van het gebouw van Toerisme Vlaanderen op de Grasmarkt is niet langer attractief om voldoende (internationale) toeristen en voorbijgangers aan te trekken en de toeristische troeven van Vlaanderen in de kijker te zetten. Daarom wil het agentschap op de benedenverdieping een eigentijds belevingsconcept realiseren waar internationale toeristen en voorbijgangers geïnspireerd, geïnformeerd en verrast worden over en door de toeristische troeven die Vlaanderen te bieden heeft. De nadruk zal liggen op de beleving.

1.11. Ondersteuning van de toeristische sector

In antwoord op de vragen van Groen over de ondersteuning van de toeristische sector, zegt de minister dat de beste en meest efficiënte steunmaatregel duidelijkheid is over de timing en de voorwaarden voor een heropstart.

Samen met de sector en met de andere ministers van Toerisme overlegt de minister met de GEES om deze duidelijkheid zo snel mogelijk te kunnen bieden. Dat neemt niet weg dat verschillende segmenten van de toeristische sector bijkomende ondersteuning nodig zullen hebben. Die besprekingen zijn aan de gang in de Vlaamse Regering. De minister wenst hierover geen uitspraken te doen om geen valse hoop te creëren.

Het noodfonds van 200 miljoen euro voor het volledige Vlaamse beleidsveld is enkel een eerste maatregel, het is nog geen relancefonds. Bij de discussies over de verdeling van het noodfonds zal de minister bij de andere regeringsleden bijzondere aandacht vragen voor de zwaksten van de samenleving en dus de sociaal-toeristische sector. Ook in de relance zal die sector bijkomende maatregelen nodig hebben.

Vragen over de autocarsector ten slotte, verwijst de minister door naar minister Lydia Peeters.

2. Aanvullende vragen van de leden

2.1. Interventie van Kristof Slagmulder

Kristof Slagmulder verklaart zich namens Vlaams Belang tevreden met het mediapleidooi van de minister om de tweedeverblijvers zo snel mogelijk de toestemming te geven naar hun tweede woning te gaan. Momenteel is het nog tot 8 juni verboden.

Dat verbod valt niet meer te motiveren en werd door een expert zelfs virologisch nutteloos genoemd. Het is een misvatting dat het enkel om rijke mensen gaat. Veel tweedeverblijvers wonen in kleine appartementen en willen zo snel mogelijk naar hun stacaravan of appartementje om gezonde lucht op te snuiven. Heel wat families hebben jaren gespaard om zich dat tweede verblijf te kunnen veroorloven. Het zijn eigenaars die belastingen en taksen betalen. Ook in hun tweede verblijf kunnen zij in hun veiligheidsbubbel blijven. Er zijn immers sanitaire voorzieningen. Het eigendomsrecht van de tweedeverblijvers wordt nu geschonden. Zij vormen geen bedreiging en hij hoopt dus dat de minister samen met de minister-president er alles zal aan doen om het verbod snel op te heffen.

De *voorzitter* vraagt om de opmerkingen en vragen te beperken tot de begrotingsaanpassing. Later kan er eventueel nog van gedachten gewisseld worden over de coronamaatregelen.

Kristof Slagmulder informeert voorts of de minister al extra budgetten heeft voor meer redders als er meer stranden worden opengesteld. Waar zal dat geld dan vandaan komen?

Drie kwart van de vloot van de busmaatschappijen staat stil, ongeveer tienduizend werknemers zitten werkloos thuis. Deze sector die essentiële dienstverlening biedt, vraagt een steunfonds tot 22 september en een duidelijk kader voor de heropstart. De minister acht het terecht haar plicht zwaar getroffen ondernemingen, organisaties en vakantiegangers zo goed als mogelijk door deze moeilijke tijden te loodsen. Hoe staat ze tegenover de vragen van de autocarsector? Welke maatregelen zal ze daarvoor nemen?

In het beste geval zal er over een jaar een werkzaam vaccin zijn, wellicht pas na de zomer van 2021. Ook volgend jaar zal dus een moeilijk jaar zijn voor de toeristische sector. Bereidt de minister dat al voor? Zo ja, hoe?

2.2. Interventie van Emmily Talpe

Emmily Talpe verklaart zich namens Open Vld akkoord met de eenmalige begrotingsruiter. De sector is veerkrachtig en creatief, maar het beleid dient de sector een trampoline te geven.

Het parlementslid staat positief tegenover de digitale instrumenten, alsook tegenover de budgetten voor de dialoog met de sector over blijvend leren, een lerend netwerk en een toolbox. Het is nu meer dan ooit belangrijk dat de sector nieuwe ervaringen kan uitwisselen. Volstaan de bestaande onlinetools om onmiddellijk na de crisis aan de slag te kunnen?

De meeste evenementen zijn uitgesteld, maar ook dit jaar staan er nog gepland. Het is evenwel niet duidelijk of ze dit of volgend jaar op een normale wijze kunnen plaatsvinden. Het is goed dat de sector weet dat het geld dat dit jaar niet uitgegeven wordt, niet verloren is, maar de overheid moet meer doen en aan een extra injectie werken die de sector broodnodig heeft.

2.3. Interventie van Annick Lambrecht

Annick Lambrecht informeert of de minister geslaagd is in haar voornemen 5 miljoen euro uit het noodfonds voor de toeristische sector te bestemmen.

Omdat het ambassadeursprogramma Vlaamse Meesters afloopt in 2020, wordt er 50.000 euro investeringstoelage gebruikt voor een duurzaamheidsdoorlichting. Wat is dat precies? Ook zij vraagt snel duidelijkheid over de evenementensector.

2.4. Interventie van Karin Brouwers

Karin Brouwers heeft vernomen dat het decreet op het Toerisme voor Allen om juridische redenen moet worden aangepast. Ze informeert of de meerderheidspartijen daartoe een parlementair initiatief kunnen nemen.

Is de overheidsopdracht voor de ontsluiting van 'Toerisme voor Allen'-verblijven al uitgeschreven? Wanneer zijn de resultaten daarvan te verwachten?

2.5. Interventie van Jeremie Vaneekhout

Jeremie Vaneekhout acht het investeren in deze sector zowel in coronatijden als in reguliere tijden een goede zaak. De begrotingsruiter garandeert dat middelen bestemd voor deze sector, eventueel volgend jaar kunnen worden aangewend. Hij is blij dat de focus blijft liggen op het nabije en op natuurlijk toerisme.

Dat Toerisme Vlaanderen de coördinatie op zich neemt, is nu beter, zodat de provincies, die fantastisch werk verrichten, niet los van elkaar optreden.

Hij vraagt waarom de aanpassingswerken in het bezoekerscentrum van Toerisme Vlaanderen noodzakelijk waren. In deze tijden moeten euro's zorgvuldig uitgegeven worden.

Voorts wil hij graag weten welke uitgaven geschrapt worden om de kwijtgescholden erfpachtinkomsten te compenseren.

Hij dringt nogmaals aan op snelle duidelijkheid over de vijf miljoen euro voor sociaal toerisme en het noodfonds waarover al ruim een maand gesproken wordt: wie kan daar een beroep op doen, hoe worden de middelen verdeeld, welke uitgaven zullen ervoor geschrapt worden enzovoort?

De autocarsector, die onder minister Lydia Peeters valt, staat onder druk. Hij verwacht van de regering voor kwetsbaardere sectoren dezelfde slagkracht als voor tweedeverblijvers.

2.6. Interventie van Cathy Coudyser

Cathy Coudyser acht het normaal dat de gewone toerismebegroting nu on hold staat en de middelen gebruikt worden om de sector te steunen om te heropstarten en zich duurzaam in de markt te zetten. Het is uiteraard de opdracht van de volledige Vlaamse Regering om binnen enkele maanden een begroting voor te leggen waarin dat duidelijker blijkt.

Ze maakt van de gelegenheid gebruik om Toerisme Vlaanderen, de provinciale toeristische organisaties en de hele sector te zeggen – nu het bloedbad dat de crisis aanricht stilaan duidelijk wordt – dat het belangrijk is dat ze moed houden en alle kansen grijpen om de zomer en allicht het hele jaar coronaproof te maken, voor de eigen bevolking maar hopelijk ook voor buitenlandse toeristen. Ze kijkt uit naar welke onbekende plekjes te ontdekken vallen.

Voor de bijkomende steun is het wachten op hoe het noodfonds over de verschillende beleidsdomeinen verdeeld wordt. De Vlaamse Regering heeft snel generieke maatregelen genomen voor de hele economie. Nu moet ze bekijken welke sectoren zwaarder en langer getroffen zijn en bijkomende steunmaatregelen op maat uitwerken. Uiteraard moet ze daarvoor samenwerken met het federale niveau, iets wat tot nog toe vlot gelopen is. Wordt er bij Europa aangedrongen op bijkomende middelen voor de Vlaamse toeristische sector?

3. Antwoorden van minister Zuhal Demir

Minister *Zuhal Demir* heeft met alle kustburgemeesters en de gouverneur van West-Vlaanderen overlegd, onder meer over extra redders. Er is afgesproken dat ze gewoon aan de minister laten weten hoeveel extra redders er nodig zijn, zodat ze weet welk budget ze daarvoor moet vrijmaken. De Kustreddingsdienst heeft vandaag 250.000 euro gevraagd. De administratie zal die aanvraag zo snel mogelijk analyseren. Toerisme Vlaanderen is in staat dat bedrag te betalen met zijn eigen middelen.

De minister dringt bij de Vlaamse Regering aan om zo snel mogelijk de knopen door te hakken over de verdeling van het noodfonds en een eventueel bijkomend steunfonds. Dat is niet gemakkelijk omdat elke minister voor zijn beleidsdomeinen zo veel mogelijk in de wacht probeert te slepen.

Minister Zuhal Demir ijvert vooral voor het sociaal toerisme en het jeugdtoerisme. De vijf miljoen euro komen uit de eigen middelen, en dat bedrag wordt aangevuld met extra budget uit het noodfonds. Dat zijn geen relancemiddelen. In andere Europese landen worden al heel wat middelen vrijgemaakt voor de relance. Ook Toerisme Vlaanderen zal dat bekijken en alles op alles zetten om zo veel mogelijk relancemiddelen, ook van het Europese niveau, binnen te halen.

Voor het sociaal toerisme gelden twee decreten: Toerisme Voor Allen van 2003 en Iedereen verdient vakantie van 2018. Het laatste decreet wordt nog niet uitgevoerd omdat enkele bepalingen moeten worden aangepast, wat de minister zo snel mogelijk hoopt te doen. De evaluatie van beide decreten was gepland voor dit voorjaar. Door de crisis is alle mankracht echter ingezet voor het steunen van de toeristische sector.

Over de overheidsopdracht voor mobiliteit kan de minister niet veel meer zeggen dan dat de lancering zal gebeuren conform de voorschriften. Ze herhaalt dat de vorige projectoproep geen succes was.

De inkomsten van de erfpachten zullen intern gecompenseerd worden met middelen die door de crisis zinloos geworden zijn, namelijk voor buitenlandse communicatie. Voorts is er geen impact op de werking.

Ze zal minister Lydia Peeters vragen hoever het staat met maatregelen voor de autocarsector.

Ook andere bedrijven blijven na opening moeilijkheden ondervinden. Omdat er amper toeristen zijn, krijgen de souvenirwinkels in Brugge en Ieper bijvoorbeeld geen klanten en kunnen ze hun typische producten zoals petten en koelkastmagneten niet verkopen. De minister zal nagaan hoe ze deze ambassadeurs van Vlaanderen kan steunen.

Ze hoopt voorts dat de tweedeverblijvers, waaronder eigenaars van stacaravans met eigen sanitair, zo snel mogelijk hun eigendom kunnen gebruiken. Dat verbod valt immers moeilijk uit te leggen: er zijn geen hygiënische bezwaren. Het is ook geen verhaal van rijk versus arm, maar gewoon een toepassing van artikel 16 van de Grondwet.

Alle protocollen zijn klaar voor de heropstart van de sector. Het komt er nu op aan het noodfonds snel uit te klaren. Toerisme Vlaanderen werkt ook goed samen met de provincies, de kunststeden enzovoort. Voorts wordt geprobeerd de historische reserve om te bouwen tot een soort impulsfonds. Er zullen daarnaast nog bijkomende middelen nodig zijn om de sector de nodige duw te geven. Uiteraard kan men niet alles goedmaken. Maar vanuit Vlaanderen moet er de nodige steun komen om de sector te ondersteunen en te redden.

Annick Lambrecht herhaalt haar vraag over de duurzaamheidsdoorlichting.

Minister *Zuhal Demir* zegt dat Toerisme Vlaanderen alle logies van zijn portefeuille zal doorlichten op energiezuinigheid, toegankelijkheid enzovoort. De screening is een eerste stap in het proces van kwaliteitsverbetering van de logies. Daarvoor geeft Toerisme Vlaanderen infrastructuursubsidies.

4. Indicatieve stemming over de begrotingsaanpassing van het beleidsveld Toerisme

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2020 wordt indicatief aangenomen met 7 stemmen voor en 5 onthoudingen.

5. Toelichting door minister-president Jan Jambon

5.1. Algemene bijsturingen

Minister-president *Jan Jambon* legt uit dat de budgettaire effecten van de pandemie nog niet duidelijk zijn. Hierdoor zal er in het najaar een tweede begrotingsaanpassing nodig zijn. Dat neemt niet weg dat er ook in deze begrotingsaanpassingen al enkele bijkomende maatregelen staan.

Het zou inderdaad kunnen dat sommige programma's van het buitenlands beleid een onderbesteding kennen, maar het is nog niet mogelijk om de omvang daarvan in te schatten voor het hele jaar. Zelfs een ruwe schatting is moeilijk. Veel hangt af van hoe de pandemie zich verder ontwikkelt.

Er wordt bovendien gewerkt in een internationale context, wat de complexiteit nog verhoogt. Zo kan Flanders Investment & Trade (FIT) onmogelijk weten wanneer de grote wereldbeurzen opnieuw heropstarten, wanneer er weer zakenreizen mogelijk zullen zijn en dergelijke meer. Ten slotte kan opgemerkt worden dat het grootste gedeelte van het budget gereserveerd is voor de werking van het buitenlandse netwerk. De kosten hiervan lopen grotendeels door.

Voor ontwikkelingssamenwerking worden niet meteen aanpassingen verwacht aan de begroting 2020. Projecten die dit jaar worden vastgelegd, onder meer ter uitvoering van de lopende landenstrategienota's met de partnerlanden, zullen wel rekening houden met de eventuele impact van de COVID-19-pandemie.

5.2. Impact van specifieke besparingen op eigen diensten en medewerkers

Voorts zegt de minister-president dat er geen specifieke besparingen zijn doorgevoerd op de eigen diensten en hun aantal medewerkers. De Vlaamse Regering heeft voor elke dienst van de Vlaamse overheid een besparingstraject uitgetekend. Er wordt ook aan elke entiteit gevraagd om bepaalde personeelsaantallen te realiseren. Daarbij werd voor elke entiteit rekening gehouden met de eerdere besparingen, het aantal pensioneringen, de natuurlijke uitstroom en de uitdagingen die zich aandienen voor dat beleidsdomein.

Voor het Departement Buitenlandse Zaken is een besparingstraject van vier personeelsleden op een totaal van 152 tegen het einde van deze legislatuur afgesproken a rato van de afbouw van één personeelslid per jaar, te starten vanaf 2021. Voor dit begrotingsjaar zijn er geen besparingen gepland. De besparingen leiden niet tot naakte ontslagen, maar worden gerealiseerd door natuurlijke uitstroom en het niet-vervangen van tijdelijke contracten. Het is aan het management van het departement om de keuze te maken waar deze besparing wordt gerealiseerd. FIT heeft de vooropgestelde besparingen opgenomen in de begrotingsaanpassing 2020 en zet maximaal in op het garanderen van de continuïteit van de dienstverlening aan de Vlaamse bedrijven.

5.3. Fusie beleidsdomeinen Internationaal Vlaanderen en Kanselarij en Bestuur

De minister-president beaamt dat er een tijdelijke verhoging van de werkmiddelen met 250.000 euro is om de fusie van de beleidsdomeinen Internationaal Vlaanderen en Kanselarij en Bestuur te begeleiden. Na een overheidsopdracht is daarvoor een consultancyopdracht gegund.

De fusie is in voorbereiding. Voor de diverse invalshoeken werden sinds april werven opgestart zoals voor kerntaken, hr, ICT, Logistiek, Begroting. In coronatijden waarbij zowat iedereen telewerkt, is het niet evident om dit in goed overleg vorm te geven. Het overleg gebeurt via videoconferenties. Een centrale

projectgroep met vertegenwoordigers van beide departementen volgt het fusietraject op. Voor de juridische regeling van de fusie wordt gestreefd naar een eerste principiële goedkeuring van het organisatiebesluit voor het zomerreces waarover dan advies gevraagd wordt aan de Raad van State. Een definitieve goedkeuring kan dan volgen meteen na het zomerreces. Intussen worden de nodige juridische documenten opgesteld om de fusie in goede banen te leiden: een organisatiebesluit, een overdrachtsbesluit, een delegatiebesluit enzovoort.

5.4. Buitenlandse post in Warschau en nieuwe post in Kopenhagen

In tegenstelling tot vroeger heeft een buitenlander of buitenlandse entiteit in Polen een NIP-nummer of belastingsidentificatienummer nodig om een bankrekening (bedrijfsrekening) te openen. Als overheidsinstelling heeft de algemene afvaardiging van de Vlaamse Regering geen bedrijfsactiviteit en dus ook geen ondernemingsnummer (REGON) of NIP. Door de strengere internationale regelgeving, onder meer inzake het banktoezicht en de antiwitwaswetgeving, is het openen van een nieuwe bankrekening zonder zo'n REGON of NIP-nummer in Polen veel moeilijker geworden. Niet alle banken willen een rekening openen zonder die identificatienummers en de banken waarbij het wel mogelijk is, hanteren erg strikte en tijdrovende verificatieprocedures. Die procedure loopt momenteel en de algemene afgevaardigden van de Vlaamse Regering (AAVR) in Warschau hopen die zo spoedig mogelijk te beëindigen.

Het dossier over de nieuwe post in Scandinavië zal binnenkort geagendeerd worden op het overleg van de Vlaamse Regering. Pas na een formele beslissing kan gecommuniceerd worden welke zittende AAVR de functie in Scandinavië toegewezen krijgt. Daarna zal de beslissing gemeld worden aan de federale overheid en aan de autoriteiten van de verschillende landen waar de AAVR geaccrediteerd zal worden. Vervolgens worden de voorbereidingen uitgerold op het vlak van logistiek, personeel enzovoort.

Een AAVR die naar een post vertrekt, krijgt een persoonlijk permanent voorschot van maximaal 60.000 euro, waarmee hij de werking van het kantoor en zijn activiteiten/projecten kan financieren. Elke maand dient de AAVR de afrekeningsstaten in bij het hoofdbestuur in Brussel, op basis waarvan – na controle en goedkeuring – het hoofdbestuur het bedrag van de uitgaven terugstort op de rekening van het permanente voorschot van de AAVR. Hierdoor beschikt de AAVR elke maand opnieuw over het initieel ter beschikking gestelde bedrag. Als de AAVR de post verlaat, dient dit permanente voorschot teruggestort te worden aan het hoofdbestuur in Brussel.

Die techniek wordt voor alle AAVR-posten angewend en in principe dus ook voor Warschau. Warschau is een geval apart omdat identificatienummers nodig zijn voor het openen van een bankrekening.

5.5. Impact corona op de inkomsten en uitgaven voor beurzen

De corona-impact op de inkomsten, zijnde de bijdragen van deelnemende kmo's en andere organisaties, en de uitgaven voor beurzen en groepszakenreizen georganiseerd door FIT, is vooralsnog moeilijk te bepalen. Bij de tweede begrotingsaanpassing zal daar een beter zicht op zijn.

5.6. Vestiging FIT-kantoor in Australië

De FIT-kantoren zijn gevestigd in de belangrijkste economische (hoofd)steden van de wereld. In de meeste gevallen hebben de FIT-kantoren en/of de Vlaamse economisch vertegenwoordigers en technologie attachés het diplomatieke statuut, bijvoorbeeld omdat ze gevestigd zijn in of verbonden aan een Vlaams Huis, een

ambassade of een consulaat-generaal of omdat economische vertegenwoordigingen volgens het ontvangende land ook onder het diplomatieke statuut vallen. Dit diplomatieke statuut biedt veel voordelen.

De economisch belangrijkste steden in Australië zijn Melbourne en Sydney. De hoofdstad Canberra biedt weinig kansen voor de Vlaamse bedrijven. FIT heeft om die reden een kantoor geopend in Melbourne. Enkel in Canberra konden de medewerkers van FIT volgens het Australische protocol het diplomatieke statuut genieten. Dit past in de Australische politiek om de hoofdstad administratief te versterken.

Daarom diende FIT in Melbourne een soort van representative office naar Australisch recht op te richten. Die rechtsfiguur maakt het mogelijk om goedkoop en relatief snel een vennootschap op te richten. Sommige andere EU-landen werken ook volgens dit principe. Begrotingsmatig dient hiervoor een specifieke ESR-code gebruikt te worden.

5.7. Subsidiesystemen FIT

De drie subsidie- en financieringssystemen die onder de bevoegdheid van FIT ressorteren, hebben tot doel om Vlaamse ondernemingen op een meer laagdrempelige manier te helpen internationaliseren.

Het eerste systeem zijn partnerschappen die FIT sloot met zeventien partners uit het middenveld. Op 19 juli 2017 ging de vorige bevoegde minister ermee akkoord om FIT na onderhandelingen met elk van hen een contract te laten sluiten voor in totaal 903.125 euro. De periode loopt van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021.

Een tweede subsidielijnn ondersteunt het ter beschikking stellen van Vlaamse uitrustingsgoederen bij projecten in ontwikkelingslanden. Dat draagt bij tot de beleidslijn om de private sector in ontwikkelingslanden te steunen. De subsidie werkt het nadelige effect van de loonfactor voor de Vlaamse kmo's in de maakindustrie gedeeltelijk weg. Dat is des te belangrijker omdat er op verre markten een scherpe prijsconcurrentie is. Voor deze subsidielijnn ontvangt FIT gemiddeld vijftien tot twintig aanvragen per kalenderjaar.

Het derde en laatste instrument zijn de subsidies ter bevordering van het internationaal ondernemen. Het is een zeer populaire, laagdrempelige en administratief eenvoudige subsidielijnn, gericht op Vlaamse kmo's. Daarmee worden initiatieven gesteund zoals de deelname aan buitenlandse beurzen, prospectiereizen of de ontwikkeling van digitale marketingtools. Het aantal steunaanvragen voor dit mechanisme is groot, al is er sinds het topjaar 2016 een lichte afname.

In 2014 waren er 3964 steunaanvragen, in 2015 3767, in 2016 4769, in 2017 4388, in 2018 3941 en in 2019 4285, waarvan 99,3 procent voor de bevordering van het internationaal ondernemen en slechts 0,7 procent voor de andere twee lijnen samen, dus voor partnerschappen en uitrustingsgoederen.

5.8. Handel in strategische goederen

Het VN-Wapenhandelsverdrag is het enige bindende globale instrument dat de internationale handel in conventionele wapens reguleert. Het doel is de hoogst mogelijke gezamenlijke internationale normen vast te stellen en illegale handel en afwending te voorkomen. Het trad op 24 december 2014 in werking en telt op 15 mei 2020 106 partijstaten. Daarnaast hebben 32 staten het verdrag ondertekend, maar niet geratificeerd.

Artikel 16 van het verdrag bepaalt onder meer dat elke partijstaat die daartoe in staat is, bijstand verleent aan andere partijstaten die daar met het oog op de implementatie van het verdrag om verzoeken. Dat kan gaan over juridische bijstand, bijstand bij wetgeving, institutionele capaciteitsopbouw en technische, materiële of financiële bijstand. Vlaanderen voert die verplichting uit door zijn expertise ter beschikking te stellen aan de implementatiebijstandsprogramma's van de EU en andere partners.

Daarnaast staat in artikel 16 een vrijwillig trustfonds ter ondersteuning van de partijstaten die om bijstand vragen. Partijstaten worden aangemoedigd om middelen daarvoor bij te dragen. Het Voluntary Trustfund (VTF) werd in 2016 opgericht en wordt beheerd door het verdragssecretariaat en een verkozen selectiecomité van vijftien partijstaten. Partijstaten kunnen projectvoorstellen indienen, net als andere staten die de duidelijke en ondubbelzinnige politieke intentie hebben om tot het verdrag toe treden. Over die projectvoorstellen wordt beslist door het selectiecomité aan de hand van richtsnoeren en administratieve regels die door partijstaten zijn vastgesteld. Evaluatie en rapportering zijn daar onderdelen van.

Vlaanderen is sinds 2018 donor van het VTF en heeft ondertussen tweemaal een bijdrage van 20.000 euro gedaan. Het is de bedoeling om die steun te bestendigen. De focus van het VTF op het versterken van de capaciteit van staten om aan de verplichtingen van het verdrag te voldoen, sluit immers naadloos aan bij de doelstelling om te streven naar een gelijk speelveld en om de beste praktijken wereldwijd uit te dragen. Het toont Vlaanderens actieve en efficiënte multilaterale beleid.

De Vlaamse steun is niet geoormerkt met het oog op de prioritaire aspiratie van meer transparantie en openheid, maar Vlaanderen zet daar wel op in via de transparantiewerkgroep van het verdrag, waarvan een personeelslid van de dienst Controle Strategische Goederen sinds september 2017 covoorzitter is. Zo worden partijstaten die problemen hebben om hun rapporteringsverplichtingen na te komen systematisch naar het VTF verwezen.

5.9. Inzet internationale klimaatfinanciering

De internationale klimaatfinanciering van 14,5 miljoen euro per jaar past in het engagement van Vlaanderen om, conform intra-Belgische afspraken, in de periode 2016-2020 in totaal 72,5 miljoen euro te besteden aan internationale klimaatfinanciering. Hierbij wordt gekeken naar het totaal aan vereffeningskredieten.

Momenteel staat ongeveer 58 miljoen euro aan uitbetaalde of te verwachte betalingsschijven gepland over de gehele periode. Het gaat onder meer om projecten uit de landenstrategienota Zuid-Afrika en ondersteuning van multilaterale fondsen op vlak van klimaatfinanciering, maar ook om reguliere projecten met een objectief kwantificeerbare klimaatcomponent.

Naast de 58 miljoen euro wordt er dit jaar nog 2,5 à 3 miljoen uit de reguliere begroting voor ontwikkelingssamenwerking geput. Dat is een budget voor samenwerking met Zuid-Afrika en flankerende initiatieven. Om de kloof met de 72,5 miljoen te dichten, worden middelen toegevoegd. Op de begroting voor het beleidsdomein Omgeving is daartoe 7,05 miljoen vrijgemaakt. Op de begroting voor ontwikkelingssamenwerking gaat het om 5,126 miljoen euro. De definitieve toewijzing van deze middelen aan concrete projecten gebeurt binnenkort door een beslissing van de Vlaamse Regering.

Via het dashboard van de internationale klimaatfinanciering, online beschikbaar via www.fdfa.be/klimaat, kunnen parlementsleden controleren of de middelen voor klimaatfinanciering tot dusver spoorden met de prioriteiten voor ontwikkelingssamenwerking. Maximale synergie met de partnerlandenwerking is het doel. Vertegenwoordigers in die landen zien toe op een efficiënte uitvoering van de projecten. De hulp concentreren in die landen, vergroot de impact van het Vlaamse buitenlandse beleid. De minister-president wil ook in de toekomst de klimaatmiddelen coherent met het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking inzetten. Dat staat ook zo omschreven onder operationele doelstelling 6.1. van de beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking. De middelen, toegevoegd aan de begroting van minister Zuhal Demir, zullen worden gebruikt voor een oproep aan de andere Vlaamse ministers, met een focus op samenwerkingsopportunities met de Vlaamse private sector.

De intra-Belgische afspraken slaan enkel op het volume aan klimaatfinanciering. Conform het intra-Belgisch samenwerkingsakkoord heeft Vlaanderen zich geëngageerd om 14,5 miljoen per jaar in te zetten om ontwikkelingslanden te helpen in hun strijd tegen de klimaatverandering. Die middelen komen uit de Vlaamse begroting, wat betekent dat Vlaanderen zelf bepaalt hoe deze middelen ingezet worden. Wie betaalt, die bepaalt.

De klimaatmiddelen worden ingezet voor concrete projecten die ter plaatse worden opgevolgd door de AAVR, grotendeels via het Departement Buitenlandse Zaken, alsook voor multilaterale klimaatfondsen, zoals African Climate Change Fund, Adaptation Fund en Green Climate Fund, grotendeels via het Departement Omgeving.

5.10. Heroriëntering partnerlanden

De heroriëntering van de partnerlanden voor ontwikkelingssamenwerking heeft geen impact op deze begroting. De landenstrategienota met Zuid-Afrika loopt nog tot en met 2021. De Vlaamse Regering zal het engagement nakomen, wat betekent dat er nog projecten ter uitvoering van de strategienota worden vastgelegd op begroting 2020 en 2021. De voorbereidingen worden getroffen, zodat de heroriëntering in 2022 een feit is.

5.11. Inkomsten VVOB

De Vlaamse overheid levert een basisfinanciering van deelaspecten van de VVOB die niet door (project)donoren worden gefinancierd. Die zorgt voor een financieel hefboomeffect: de bijdrage van 270.000 euro maakte het de VVOB in 2019 mogelijk om naast de federale financiering van ongeveer 8,8 miljoen euro meer dan 5,4 miljoen euro afkomstig van andere projectdonoren onder andere de Europese Unie, USAID, MastercardFoundation, UNESCO, ELMA Foundation, LEGO Foundation en Dubai Cares aan te trekken en te besteden. De Vlaamse werkingstoelage van 2019 is dus vermenigvuldigd met een factor 52.

De Vlaamse overheid is op de hoogte van de ambitie van de VVOB om verder in te zetten op het aantrekken van buitenlandse donoren. Pas bij de eindrapportering over 2020 zal het resultaat van die inspanning duidelijk zijn. Op basis van de voortuitgang in 2019 lijkt de organisatie succesvol in dit streven.

Het aantrekken van buitenlandse donoren zorgt ervoor dat de VVOB haar positie als belangrijke Vlaamse onderwijsactor in ontwikkelingssamenwerking kan versterken. Op deze manier is de VVOB eveneens een hefboom voor de internationalisering van Vlaamse onderwijsactoren die via de VVOB nieuwe partners leren kennen en partnerschappen uitbouwen.

5.12. Tussentijdse evaluatie landenstrategienota Mozambique

Zoals toegelicht in het antwoord op de schriftelijke vraag 138 van 16 maart 2020 is het de bedoeling dat de timing voor de tussentijdse evaluatie van de landenstrategienota met Mozambique wordt aangehouden. Het onderhandelingsmandaat voor de gezamenlijke opmaak van de nieuwe landenstrategienota werd door de minister-president formeel goedgekeurd.

Op basis van dat mandaat zal het Departement Buitenlandse Zaken het gesprek met de Mozambikaanse overheid voeren. De bilaterale consultatie, oorspronkelijk gepland voor 7 april in Errera, diende door COVID-19 afgeblazen te worden. Ook het alternatief van een virtuele en meer gefocuste uitgave van deze bilaterale consultatie, oorspronkelijk gepland voor 22 april, werd afgelast omdat de Mozambikaanse overheid druk bezig was te voorkomen dat COVID-19 voet aan de grond zou krijgen. De diensten stellen nu alles in het werk om, zodra de omstandigheden het mogelijk maken, het gesprek met de Mozambikaanse overheid te voeren zodat een nieuwe landenstrategienota eind dit jaar goedgekeurd kan worden. Dit zal vergemakkelijkt worden door de relatief grote graad van continuïteit in de samenwerking. Ook het studiewerk over het eventueel verleggen van klemtonen en over de impact van COVID-19 op het voornaamste thema, zijnde dienstverlening en informatie over seksuele en reproductieve gezondheid, en rechten aan kwetsbare doelgroepen, wordt nu al uitgevoerd.

5.13. Terugvordering ontwikkelingssamenwerking

De stijging van de post DB0-1DEA4ED-WT, allerhande initiatieven inzake ontwikkelingssamenwerking, is het gevolg van een realistischere raming. In het verleden werd het variabel krediet standaard immers op 55.000 euro begroot. De ogenschijnlijke toename is dus vooral dankzij de grotere transparantie bij de begrotingsopmaak. Het is niet zo dat er dit jaar opmerkelijk meer terugvorderingen zullen plaatsvinden dan in andere jaren. De afgelopen vijf jaar ging het gemiddeld om 1,81 procent van de uitgaven. Voor dit jaar gaat het om 1,93 procent van de uitgaven.

Zoals bepaald in het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking zijn de inkomsten van dit fonds terugvorderingen van subsidies of bedragen voor de financiering van overeenkomsten voor ontwikkelingssamenwerking die door de begunstigden niet of op onrechtmatige wijze werden aangewend of waarvan de aanwending onvoldoende wordt verantwoord.

5.14. Flanders Trainee Programma

Het Flanders Trainee Programma (FTP) is de afgelopen jaren meermaals positief geëvalueerd. In 2008-2009 werd een grote evaluatieoefening opgezet waarbij input werd verzameld van stagiairs, adviesraden en belanghebbenden. Het resultaat is terug te vinden in de mededeling aan de Vlaamse Regering 'Evaluatie financieringsprogramma voor jongerenstages bij internationale organisaties - besluiten september 2006' (VR2009 2905 MED.0253) en leidde tot een sterke uitbreiding van het programma.

In de periode 2013-2015 organiseerden de diensten in samenwerking met de Vereniging voor de Verenigde Naties (VVN) jaarlijkse netwerkevenementen waarbij een evaluatiemoment met voormalige en huidige stagiairs werd georganiseerd met het oog op verdere verfijning van de werking.

In 2016 werd een interne evaluatie uitgevoerd op basis van onder meer een analyse van alle stageverslagen van 2014 en 2015 en de dagdagelijkse praktijk. Dit leidde tot een verdere optimalisering van de regelgeving. De minister-president

heeft de administratie gevraagd om dit jaar opnieuw een grondige evaluatie van het programma uit te voeren.

Door de privacywetgeving is er maar een beperkt zicht op de doorstroming van de internationale talenten, wat deels ondervangen wordt via socialemediakanalen. Zo heeft het FTP een succesvolle LinkedIn met meer dan 500 netwerkconnecties, een Facebookpagina met 5.600 volgers en een Instagrampagina met 452 volgers. Het aantal leden neemt gestaag toe. Dit maakt het mogelijk om in contact te blijven met oud-stagiairs en hun verdere activiteiten te volgen. Bovendien zijn verschillende voormalige FTP-stagiairs betrokken bij activiteiten van internationale organisaties waarmee Vlaanderen een partnerschap heeft met inhoudelijke en/of financiële samenwerking.

6. Aanvullende vragen van de leden

6.1. Interventie van Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe begrijpt dat het moeilijk is de gevolgen van de coronacrisis nu al in te schatten. Een nieuwe begrotingsaanpassing in het najaar zal meer duidelijkheid brengen. Voor een nieuw kantoor van FIT in Sydney is een bedrag van 240.000 euro uitgetrokken. Hij vraagt of de vertegenwoordigers in de afvaardiging ook met de vennootschapsstructuur hun diplomatieke statuut behouden.

Tot slot informeert hij of er vooruitgang is in de herziening van de samenwerkingsakkoorden die Vlaanderen maar ook de andere deelstaten met de federale overheid afsluiten.

6.2. Interventie van Jeremie Vaneckhout

Jeremie Vaneckhout begrijpt dat het in deze tijden moeilijk is het financiële en economische plaatje te maken. De huidige begrotingsaanpassing is relatief beperkt. De lijn van de beleidskeuzes van het najaar 2019 wordt grotendeels aangehouden.

Groen heeft wel wat vragen bij dat beleid, onder meer bij de controle op strategische goederen. De investeringen en de bestaafing van die diensten maken keer op keer duidelijk dat de noodzakelijke stappen niet op een goede manier kunnen worden gevolgd.

Hij vraagt voorts om de ambitie voor een algemene afvaardiging in een Scandinavisch land af te wegen tegen de financiële kosten daarvan. Hoeveel staat het met die plannen? Is er al een kosten-batenanalyse gemaakt?

6.3. Interventie van Annick Lambrecht

Annick Lambrecht leest dat FIT 69 eigen kantoren heeft. In de toekomst zal er een sterkere nadruk liggen op de internationale validatie van innovatie om bedrijven en clusters nog meer te integreren in buitenlandse innovatieve ecosystemen, onder andere door de uitbouw van enkele science-and-technologyoffices met meer technologieattachés. Gaat het om een personeelsuitbreiding?

Worden de plannen om het aantal kantoren uit te breiden gehandhaafd? Over hoeveel kantoren gaat het dan over de komende vier jaar? Of komen die plannen door de besparingen en COVID-19 op de helling te staan?

6.4. Interventie van Emmily Talpe

Emmily Talpe stelt voor om te evalueren waarom 99,3 procent naar de subsidielijn voor de bevordering van het internationaal ondernemen gaat en minder dan 1 procent naar partnerschappen en uitrustingsgoederen.

De klantentevredenheid over FIT is hoog, maar daalde toch in 2018. Ze vraagt de minister-president erover te waken dat de band tussen het agentschap en zijn klanten goed blijft.

Voorts vraagt ze de vinger aan de pols te houden betreffende het imago van Vlaanderen in het buitenland, niet alleen op toeristisch vlak maar ook inzake zijn rol en gewicht in Europa.

6.5. Interventie van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn is het ermee eens dat het moeilijk is de impact van corona op dit beleidsdomein te ramen.

Het is echter zaak om de investeringen in FIT minstens op peil te houden. Een en ander, onder meer het schrappen van de internationale beurzen, zorgt ervoor dat niet alle budgetten besteed worden. Kunnen die gelden doorgeschoven worden naar volgend jaar? En heeft dat invloed op de toekomstige budgetten?

Zuid-Afrika wordt geschrapt uit de pool Ontwikkelingssamenwerking met allicht een heroriëntering van de middelen in 2022 tot gevolg. Wat is de link met de middelen die Vlaanderen vrijmaakt voor het klimaat?

7. Antwoorden van minister-president Jan Jambon

Minister-president *Jan Jambon* legt uit dat voor het kantoor in Melbourne een Australiër aangeworven wordt. Het diplomatieke statuut is dus sowieso niet van toepassing.

De gesprekken over de samenwerkingsakkoorden lopen, maar zijn niet de prioriteit noch van de deelstaten, noch van de federale overheid. Die laatste kan trouwens geen beslissingen nemen omdat ze enkel voor de coronacrisis de volheid van bevoegdheden heeft. De inspanningen zullen opgedreven worden als de situatie genormaliseerd is.

De minister-president zal eerstdaags een nota over een Scandinavische vestiging waarin een kosten-batenanalyse vervat zit, aan de regering voorleggen. Een studie heeft alvast uitgewezen dat in die landen grote zakenkansen liggen voor Vlaamse bedrijven. Zeker nu het zaak is na de coronacrisis het Vlaamse bedrijfsleven zo snel mogelijk op gang te krijgen, dus investeringen aan te trekken en handel te bevorderen. Voor de science-and-technologyoffices komt er inderdaad extra personeel, conform het regeerakkoord. Doel is een tweerichtingsverkeer op gang te brengen tussen de Vlaamse en buitenlandse kennisindustrie en -instellingen.

Ook de minister-president stond te kijken van het disproportionele aandeel van een deel van de subsidielijn. Dat moet inderdaad herbekeken worden.

De minister-president heeft gisteren nog met FIT overlegd over zijn rol in de relance. In plaats van te besparen, zal de minister-president, ook op vraag van het agentschap zelf, in 2020 en 2021 meer geld investeren in internationaal investeren en handel. Dat zal immers een essentieel element zijn van de Vlaamse industriële herlanceringsstrategie.

Vlaanderen zal ervoor zorgen dat de ontwikkelingssamenwerkingsgelden ook het klimaat ten goede komen. Daardoor kunnen er ook klimaatgelden naar verschuiven. Dat is echter niet de unieke klimaatinvestering. Als Vlaanderen met Zuid-Afrika geen ontwikkelingssamenwerkingsrelatie meer heeft, maar wel een economische relatie, kan het bijvoorbeeld nog steeds investeren in goede klimaatprojecten.

8. Indicatieve stemming over de beleidsvelden Buitenlands Beleid, Ontwikkelingssamenwerking en Internationaal Ondernemen

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2020 wordt indicatief aangenomen met 7 stemmen voor, 1 stem tegen en 4 onthoudingen.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Maarten DE VEUSTER
Johan DECKMYN
Karl VANLOUWE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AAVR	algemeen afgevaardigde van de Vlaamse Regering
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
FIT	Flanders Investment & Trade (=Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
FTP	Flanders Trainee Programma
GEES	Groep van Experts belast met de Exitstrategie
kmo	Kleine of middelgrote onderneming
MSK Gent	Museum voor Schone Kunsten Gent
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNWTO	World Tourism Organization
USAID	United States Agency for International Development
VN	Verenigde Naties
vte	voltijdsequivalent/voltijddequivalent
VTF	Voluntary Trustfund
VVN	Vereniging voor de Verenigde Naties
VVOB	Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand
WK	wereldkampioenschap